

Μπέρτολτ Μπρεχτ
ΦΩΣ ΣΤΑ ΣΚΟΤΑΔΙΑ

ΠΡΟΣΩΠΑ:

Παντούκ — Κυρία Χόγκε — Ἐφημέριος — Δημοσιογράφος — Βοηθός — Πλήθος — Τὰ κορίτσια τῆς κ. Χόγκε

Στενοσόκακο με κακόφημα σπίτια. 'Απ' τὰ δεξιὰ στή σειρά ὡς τὸ βάθος τέτοια σπίτια, μ' ἀνοιχτὲς τὲς τζαμόπορτες κι' ἀπὸ πάνω τους κόκκινα φανάρια. Τὸ δρομάκι προχωρεῖ σὲ βάθος, στρίβει λίγο δεξιὰ κι ὕστερα προχωρεῖ πάλι ἀριστερά. 'Αριστερά, στὰ πλάγια, μιὰ μεγάλη σκηνὴ ἐκστρατείας, μὲ ἕναν μπερντὲ μπροστά. "Ἐξω ἀπὸ τὴν εἴσοδο, δεξιὰ, ἕνα τραπέζι καὶ μιὰ καρέκλα. Γύρω ἀπ' τὴ σκηνή, σ' ἀρκετὴν ἀπόσταση, ξύλινα κάγκελα. Ψηλά, πάνω στὴ σκηνή, μιὰ μεγάλη πινακίδα μὲ τὴν ἐπιγραφή «ΓΕΝ-ΝΗΘΗΤΩ ΦΩΣ» — «ΛΑ·Ι·ΚΗ ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ». 'Απ' τὴν κορφὴ τῆς σκηνῆς ξεχύνεται σ' ὄλο τὸ δρομάκι ἕνα χρῶμα λευκὸ σὰν ἀσδέστης.

1

Νύχτα. Μπρὸς τὸ τραπέζι κάθεται ὁ Παντοῦκ, ἕνας κοκκινομάλης ἄντρας ποὺ κόβει εἰσιτήρια.
Κόσμος πολὺς περιμένει στὴ σειρά.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μαλακὸ σφυλιδικὸ ἔλκος ἕνα μάρκο!
Βλενόρροια ἕνα μάρκο κι' ἐξήντα πφέννιχ. Σύφιλι δύο μάρκα καὶ πενήντα. Μὴν σπρώχνεστε!

ΕΝΑΣ ΑΝΤΡΑΣ: Γίνεται μέσα διάλεξη;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Σὲ τρία λεπτά.

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ: Εἶναι ἀπὸ κερί;

ΠΑΝΤΟΥΚ: 'Ορίστε 40 πφέννιχ ρέστα. Γιὰ σύφιλη, τί λέτε;

ΓΥΝΑΙΚΑ: Εἶναι ἀπὸ κερί, ἦ...

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κερί καὶ παρασκευάσματα σὲ οἰνόπνευμα.

ΚΥΝΑΙΚΑ: Τότε και σύφιλη.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Δύο μάρκα και πενήντα.

ΕΝΑΣ ΑΝΤΡΑΣ: Βλενόρροια.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Όριστε. Σωστά.

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ: Σύφιλη. Όχι, μονάχα σύφιλη. Ή πιό φριχτή, δέν είναι έτσι;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μονάχα σύφιλη δέ γίνεται. Ή διάλεξη αρχίζει με τή βλενόρροια. Λοιπόν βλενόρροια.

ΜΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ (ανάμεσα στους άλλους): Ή αδελφή μου δέ μπορούσε μιά νύχτα νά κοιμηθεί, τόσο πολύ τήν αναστάτωσε.

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΓΥΝΑΙΚΑ: Σκέφτηκα, δε πάω και γώ μιá φορά νά δω. Τις Πέμπτες, συνήθως πηγαίνω στον κινηματογράφο.

ΠΡΩΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ: Τò δρομάκι νά δεις μονάχα, αξίζουν τὰ λεφτά.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Προχωρείτε! Με τὰ λεφτά στο χέρι! Βλενόρροια 1 μάρκο. Συφιλιδικò Ξλος 1 μάρκο εξήντα. Σύφιλις 2 μάρκα πενήντα.

ΑΝΤΡΑΣ: Βλενόρροια.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ένα μάρκο. Ατὰ είναι μονάχα 50 πφένιχ.

ΑΝΤΡΑΣ: Δέν δίνω περισσότερα.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Τότε δέ μπαίνετε. Ό πάρα κάτω!

ΑΝΤΡΑΣ: Θέλω νά μπώ οπωσδήποτε. Τι, δηλαδή, επειδή έχω μονάχα πενήντα πφένιχ, πρέπει ν' αρπάξω ατές. τις καταραμένες αρρώστειες;

ΠΑΝΤΟΥΚ (στον επόμενο): Σύφιλις 2 μάρκα 50 πφένιχ. Μάλιστα.

ΑΝΤΡΑΣ: Όστε δέ θα μου δώσετε ελαιτήριο.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Όχι.

ΑΝΤΡΑΣ: Καί ή υγεία μου! Ή γυναίκα μου! Τὰ παιδιά μου!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κι' οι έγκαταστάσεις! Καί τὰ έξοδα! Οι

φόροι! Ἡ διάλεξη! Στρίβε, μὴ φωνάξω τὴν Ἀστυνομία!

ΓΥΝΑΙΚΑ: Ἔγινε πῦρ καὶ μανία!

ΑΝΤΡΑΣ: (φεύγει βρίζοντας ἀπ' τὰ δεξιά).

ΔΕΥΤΕΡΗ ΓΥΝΑΙΚΑ: Ποῦ νὰ πηγαίνει ἄραγε;

ΤΡΙΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ: Εἶχε ἓνα μούτρο, ἔτοιμος νὰ θγά-
λει τὸ ἄχτι του!

ΠΡΩΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ: Πραγματικά! Νά, τώρα ποῦ πάει
ἀπέναντι!

ΑΝΤΡΑΣ (Προχωρεῖ πρὸς τ' ἀριστερὰ γιὰ τὸ μπορ-
ντέλλο): Καταραμμένα γουρούνια!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μὲ πενήντα πφέννιχ; Ἄντιο! Βλενόρ-
ροια 1 μάρκο. Καὶ τώρα ἀρχίζει ἡ διάλεξη! Οἱ κύριοι, ὅσοι
δὲ χωρᾶνε μέσα, παρακαλῶ, ἄς περιμένουν μισὴ ὥριτσα. Τὸ
πρόγραμμα θὰ κρατήσῃ ὅλη τὴ νύχτα. (Σηκώνεται, τρα-
βάει τὸ μπερντέ. Κάμποσοι στέκονται ἀκόμα ἔξω, μαζεύ-
ονται κι ἄλλοι ἐπίδοξοι θεατές. Μέσ' ἀπ' τὴ σκηνὴ ἀκού-
γεται μιὰ ἀκαταλαβίστικη φωνὴ νὰ ρητορεύει κομπιαστά,
μονότονα).

2

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ (στὸν Παντούκ): Ὀνομάζομαι
Σμίντι, δημοσιογράφος. Κάνω ρεπορτάζ στὶς «Τελευταῖες
Εἰδήσεις». Νὰ σᾶς ἀπασχολήσω γιὰ λίγο;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ὁ κύριος ἔρχεται ἀπ' τὴν ἐφημερίδα;
Μάλιστα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μεγάλη κίνηση στὴν ἐπιχείρη-
σή σας, ἔλεπα.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Τὰ πούλησα όλα!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Πολὺ εὐχάριστο! Π ἄ ρ α
π ο λ ὺ εὐχάριστο!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ναι, ἔτσι εἶναι.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ἐννοῶ, ὡς πρὸς τὸν καλὸ
σκοπὸ.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Αυτό έγνω κι' έγώ.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ούσιαστικά τί παρουσιάζετε;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Στην αίθουσα μου μέσα θα δείτε τις καταστρεφτικές επιδράσεις που έχουν οι γενετήσιες αρρώστιες. Προειδοποίηση για την πορνεία, που κατάντησε μάστιγα για όλη μας τη κοινωνία. Μιά τσουχτερή έκκληση στους μολυσμένους, να φροντίσουν να θεραπευτούν, προτού τὸ δηλητήριο καταστρέψει κορμί και έγκέφαλο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Είναι ρεκλάμα για κανέναν είδικὸ γιατρό;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Τί λέτε κύριε, από στοιχειώδες αίσθημα αγάπης πρὸς τὸν πλησίον! Σκεφθείτε τις χιλιάδες τὸς πάσχοντες!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: (σημειώνει).

ΠΑΝΤΟΥΚ: Τίς τόσες χιλιάδες τὰ θύματα τῆς πορνείας, που παρασυρμένα σὲ κάποια στιγμή αδυναμίας, ἴσως από τὴν επίδραση τοῦ αλκοόλ, ἔπεσαν στὰ δίχτυα μολυσμένων γυναικῶν τῆς ἀμαρτίας.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κατάλαβα, εἶστε ἕνας ιδεαλιστής. Πῶς σὰς ἤρθε ἡ ἰδέα αὐτή, στὰ καλά καθούμενα ν' ἀφοσιωθείτε στή σωτηρία τῶν συνανθρώπων σας;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ἐπὶ πολλὰ χρόνια μελέτησα τὴν ἀμαρτωλὴ ζωὴ τῶν μεγαλοπόλεων. Πῶς καταστρέφει τὴν ψυχὴ και καταρακῶνει τὸν ὄργανισμό. Πῶς τὸ πιότὸ και γενικά τὸ αλκοόλ δὲν κάνει τίποτ' ἄλλο, παρὰ ν' ἀνοίγει τὸ δρόμο που ὀδηγεῖ σὴν πορνεία και τὴν ἐγκληματικότητα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ἡ ἐγκληματικότητα. Χρησιμοποιεῖτε περίφημα τὰ γερμανικά. Τὸ ἔχετε ὀψή σας; Δείχνετε, σὰν νὰ ἔχετε ἀπασχοληθεῖ χρόνια σὲ συγκροτήματα ἔφημερίδων. Παρακολοθήσατε μήπως και καμμιάν Ἐνώτερη Σχολή;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ἐφοίτησα μονάχα στὸ Δημοτικό. Οἱ φτωχοὶ γονεῖς μου δὲν εἶχαν ἀρκετὰ χρήματα, ὥστε νὰ με κάνουν ἀξιο μέλος τῆς κοινωνίας.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Και σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἐκφραστήκατε περίφημα. Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σὰς ζητήσω νὰ μοῦ

πείτε λίγα για τή νεανική σας ζωή και νά μου αναλύσετε τήν εξέλικτική πορεία σας; Ἀπ' τήν πλευρά τοῦ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅτι ἡ ἐπιχειρησή σας κινεῖ τό...

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ἡ ζωή μου προσφέρεται ἐπὶ τοῦ καθαροῦ πινακίου τῆς δημοσιότητας. Εἶμαι ἄνθρωπος τῆς σαφήνειας. Ἐπίσης εἶμαι ἕνας αὐτοδημιούργητος. Ὁ πατέρας μου εἶταν ἕνας μικροπιπακάλης, πού τὸ μεθύσι τὸν ἔριξε στὴ δυστυχία. Ἡ μητέρα μου σ' ὅλη της τὴν ζωή, ἄρρωστη. Ἔτσι, ἡ παιδική μου ἡλικία πέρασε μέσα στὴ φτώχεια, τὴ στέρηση καὶ τὴν ταπεινώση.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ἔτσι, λοιπόν, γρήγορα ἀποκτήσατε συνείδηση τῆς κοινωνικῆς δυστυχίας;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ἔτσι ἀκριβῶς.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Καὶ σὰν πηγὴ ὅλης τῆς συμφορᾶς ἀναγνωρίζετε τὴν πορνεία;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μάλιστα!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Καὶ σίγουρα, τὸ δρομάκι αὐτὸ τὸ διαλέξατε ἀκριβῶς γι' αὐτὸν τὸ λόγο;!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Εὐνόητον. Ὁ ἀντίπαλος πρέπει νὰ χτυπιέται ἐπὶ τόπου. Οἱ ἐπισκέπτες πού συχνάζουν σ' αὐτὲς τίς καταραμένες τρώγλες τῆς ἁμαρτίας, πρέπει νὰ ὑποχρεώνονται νὰ μελετοῦν τίς συνέπειες αὐτῶν τῶν ἀνομιμάτων, ἐδῶ. Δὲν θὰ ἤσυχάσω ἕως ὅτου καὶ ὁ τελευταῖος ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δυστυχισμένους γυρίσει τὴν πλάτη του σ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἐκκολαπτήρια τῆς διαφθορᾶς.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ἀπόλαυσις εἶναι νὰ σᾶς ἀκούει κανεὶς. Τὴν ἔκθεση, τὴν ἀνοίγετε μονάχα τὰ βράδια;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μάλιστα, γιὰ τὸν ἴδιο λόγο.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ἔτσι, θυσιάζετε τίς νύχτες σας;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Τῶχω συνηθίσει.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Νὰ σᾶς κάμω μίαν ἐρώτηση: Ἀπὸ τοῦ δρμώμενος καταλήξατε ν' ἀσχοληθεῖτε εἰδικὰ μ' αὐτὸ τὸ τρομερὰ πολύπλοκο εἶδος ἀγώνα; Πιστεύω, ὅτι ἕνα διαβολικὸ μίσος στὴν προκειμένη περίπτωση μπορεῖ νὰ ἐπιτύχει κάτι τέτοιο.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Καὶ τί ἐννοεῖτε μ' αὐτό;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κάποιο ανάγνωσμα ή κάποιο δικό σας πρότυπο και ποιό; ή μήπως είχαν μια δική σας εμπειρία, σά να πούμε, μια επιφώτιση;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Θα μπορούσα να πω πώς είχαν επιφώτιση.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Τι είδους;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Παρατήρησα ότι: Έδω και λεφτά παίρνουν του κοσμάκη ακόμη, για να του στερήσουν την υγεία του. Πόσο καλύτερα θάταν, εάν, με τα δικά του τα λεφτά, του δίνανε τη δυνατότητα να συντηρήσει την υγεία του!

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ώστε στην υπόθεση έδάρυε περισσότερο ο οικονομικός υπολογισμός...

ΠΑΝΤΟΥΚ: (άντισκόπτει) "Όχι! Που πάει το μυαλό σας! Είταν μία ήθικη παρόρμηση. Πολύ φυσικό. Σκέφτηκα: "Η αγνοία σπρώχνει αυτούς τους κακόμοιρους στο χαμό. "Αγνοία του κινδύνου. Πρέπει κανείς να τους αναλύσει πόσο κοστίζουν αυτοί οι τόποι της λαγνείας. Τότε, οι οικoi άνοχής θα πάνε ίνφούντο και ο κόσμος θα λυτρωθεί.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ζητάτε όμως εισοδο. Κι' αυτό από παιδαγωγικά κίνητρα;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μάλιστα. Ό λαός, αυτό που δεν πληρώνει, δεν το εκτιμά. Τη σύφιλη, έγω, τη διατιμώ δύο μάρκα πενήντα. Έκει άπέναντι, το λιγότερο πέντε μάρκα και χωρίς το ποτό.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: (χαχανίζει) Γι' αυτό είναι και πιό γνήσια!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κύριε, πρόκειται για ένα τρομερά σοβαρό θέμα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Με συγχωρείτε. Και τί επίδραση έχουν οι διαλέξεις σας;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κάθε βράδυ πιένα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Έγνοώ τις αντιδράσεις του κοινού.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Άριστα αποτελέσματα. Μέχρι λιποθυμίες και έμετους.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: "Εξοχα!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Καί τὸ σπουδαιότερο: Οἱ ἀπέγαντι χα-
μοκέλες μένουν ἄδειες, γιὰ νοίκιασμα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Καί πῶς τὸ ξέρετε σεῖς;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κάθε πελάτης ποὺ πηγαίνει τὸν βλέπου-
με. Τὸ φῶς. Καί δὲν πάει κανεὶς. Τ' ἀκούμε στὸ πιάνο. Ἄν
εἶναι κάποιος 'κεῖ μέσα, προσπαθοῦν νὰ τὸν προσελκύ-
σουν...

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Τέλειος ἔλεγχος γιὰ τὴν ἐπι-
τυχία σας! Πραγματικά, ἐωσφορική ἰδέα! Ἄλλὰ θὰ κοπιάσε-
τε πολὺ γιὰ νὰ τὰ θγάλετε πέρα.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ὅπως σὲ κάθε καινούργιο! Ἡ πόλη μοῦ
᾿φερε δυσκολίες. Πιὸ πολὺ γιὰ τὸ θόρυβο μέσα στὴ νύχτα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μὰ τὴ θέση αὐτὴ δὲ σᾶς τὴν
παραχώρησε ἡ πόλη;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μάλιστα.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Καί τὴν ἐγκατάσταση σᾶς τὴν
χρηματοδότησαν ἰδιῶτες, ἀνώνυμοι εὐεργέτες;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ἔτσι ἀκριβῶς. Τώρα ὁμως ἡ διάλεξη
τελείωσε.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ἔμαθα ἀρκετά. Σᾶς εὐχαριστῶ.
Θὰ δημοσιευτοῦν! Ἄ γ α π ῶ τ ῖ ς ἔ φ η μ ε ρ ῖ δ ε ς!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ἐχάρηκα πολὺ. Θέλετε νὰ παρακολου-
θήσετε τὴν ἐπόμενη διάλεξη;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Ὅχι. Ἀποστρέφομαι κάτι τέ-
τοια θέματα.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Περιμένετε τουλάχιστον ὡς ἔτου ἀρχί-
σει ἡ δευτέρα παρουσίαση. Θ' ἀρχίσει μ' ἕναν μικρὸ πρόλο-
γό μου.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Σᾶς εὐχαριστῶ. Αὐτὸν ὀπωσδή-
ποτε θὰ μείνω νὰ τὸν ἀκούσω. Ἔχετε λέγειν.

3

(Βγαίνει κόσμος ἀπ' τὴν πόρτα καί διασκορπίζεται).

ΑΠ' ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ: Ἀρρώστησα! Ἔκανα ἐμετό. Εἰδ-

τυχώς, πού προβλέψανε κι' έβαλαν δοχεία. Ή άηδία πού σουρχειται μετά, είναι σαν εκείνη, πού αισθάνεσαι, όταν βγαίνεις άπ' τά πορνεία.

ΕΝΑΣ ΑΝΤΡΑΣ: (πού στεκόταν στην πόρτα από πρην) 'Αξίζει τον κόπο;

ΕΝΑΣ ΠΟΥ ΒΓΑΙΝΕΙ: Με τό παραπάνω. Σου συιστώ νά παρακολουθήσεις ιδιαίτερα τό συμφιλιδικό τμήμα. 'Ωραία πράματα.

ΕΝΑΣ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: (στόν Παντούκ) 'Επιτρέψτε μου, Μπένκλερ ίερέυς. Είμαι ο Πρόεδρος τής Χριστιανοκαθολικής 'Αδελφότητας. Δέν άρνούμεθα νά επισκεφθούμε τό 'Ινστιτούτο σας.

ΠΑΝΤΟΥΚ: "Ολοι δεκτοί.

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: (μαζεύονται πίσω του οι άδελφοί) Παρακαλώ, γίνεται σέ μās κάποια έκπτωσης;

ΠΑΝΤΟΥΚ: "Όχι. Τό κανονικό. 'Αλλά είπατε ότι είστε άδελφότης;

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: Μάλιστα.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Καθολικοί;

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: Χριστιανοκαθολικοί.

ΠΑΝΤΟΥΚ: "Ας κάνουμε, λοιπόν μίαν εξαίρεση. Πόσοι είναι οι κύριοι;

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: Μόνον οι μισοί, δυστυχώς. Περίπου έβδομήντα τρεις.

ΠΑΝΤΟΥΚ: 'Αγκαζάρετε λοιπόν όλο τό πρόγραμμα. Θα σās κοστίσει μονάχα έκατό μάρκα.

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: Για όλα τά τμήματα;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μάλιστα. Βλενόρροια, συμφιλιδικό έλκος και σύφιλις.

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: 'Ορίστε τά έκατό μάρκα.

ΠΑΝΤΟΥΚ: "Όχι όμως φαλμουδιές.

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: Ούτε λόγος νά γίνεται.

ΠΑΝΤΟΥΚ: (πονηρά) Διατάραξις τής νυκτερινής ήσυχίας.

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: Πώς; 'Εδώ γύρω δέν υπάρχουν σπίτια.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κι' αυτό δι-ζα-θεί; "Όμως, τώρα κοιμού-

νται. Δηλαδή από τότε που ήρθα εγώ εδώ.

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: "Α! Έτσι! Περίφημα. Δέ θα τραγουδήσουμε.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Παρακαλώ, ακολουθείστε με. (όδηγει την παρέα μέσα και βγαίνει πάλι) Οι κύριοι άς κάνουν υπομονή ένα τέταρτο ακόμη: Περισσότερο δέ θα πάει. (Στό δημοσιογράφο): Αύριο τὸ βράδυ ἴσως σὰς ξαναδοῦμε.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Μάλιστα. Σὰς εὐχαριστῶ. (φεύγει)

ΠΑΝΤΟΥΚ: (μόνος) Ἡ κίνηση ἐκόπασε λίγο. Μετά τις δώδεκα δὲν ἔρχεται πιά κανείς. Στό διάβολο, νὰ πρέπει νὰ στέκω ἀκόμα ἐδῶ. Είναι ἡ φωταφία... (κοιτάζει ψηλά) Τὸ φῶς φέγγει θαῦμα. (πηγαίνει στό φράχτη) Τσιμουδιά. Χρεωκόπησαν! Τὰ στρώματά τους μούχλιασαν. Ὁ ποταμὸς ἔλλαξε τὸ ροῦ του! Καί τώρα, θὰ δοῦμε ἂν ξανακουστει πιάνο ἐδῶ πέρα!

4

(Δεξιά, στήν κόκκινη πόρτα ἐμφανίζεται ἡ φράου-Χόγκε)

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Παντούκ!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Χέ;

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: (βγαίνει πρὸς τὸ δρομάκι) Ἔχεις λίγο καιρό;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ναί. Μέσα γίνεται διάλεξη.

ΧΟΓΚΕ: Ἡ ἐπιχείρηση πέτυχε;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ὅλα πουλήθηκαν.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Παντούκ!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κύριε Παντούκ!

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Συγγνώμην. Κ ὁ ρ ι ε Παντούκ. Ἔλεγα, παληοὶ γνωστοί.

ΠΑΝΤΟΥΚ: (μουρμουρίζοντας) Δέ θυμάμαι.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Ἄπ' τὴν παληὰ πελατεία μας.

ΠΑΝΤΟΥΚ: (κοιτάζει γύρω του) Τί θέλετε τέλος πάντων; Δὲν ἔχετε τίποτα νὰ κάνετε;

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Έχουμε καθαριότητα. Ήθελα να σ'ας ζητήσω συγγνώμη για 'κείνην εκεί την παρεξήγηση που 'γινε εις θάρους σας, έδω, σε μάς.

ΠΑΝΤΟΥΚ: (ψυχρά) Ω! δέ χρειάζεται.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Για την κακή μεταχείριση!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μεγάλη τιμή!

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Σε μεγάλες επιχειρήσεις συμβαίνουν κάτι τέτοια...

ΠΑΝΤΟΥΚ: Είναι ακόμη τόσο μεγάλη;

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Γίνεστε πάλι ειρωνικός.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Σκέφτηκα, πώς θα σ'ας προσέφερα εξυπηρέτηση αν περιόριζα λίγο την επιχείρησή σας. Για να μάθετε έτσι, να φέρνεστε στους πελάτες πιό ανθρωπινά.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Μά έσείς, δέν είχατε πεντάρα επάνω σας.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ναι. Γι' αυτό σκέφτηκα, ότι κάτι πρέπει να κερδίζω.

ΦΡΑΟΥ ΧΟΓΚΕ: Είναι όμως δ ι κ ά μας αυτά τά λεφτά.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κερδισμένα όμως με ά ξ ι ο π ρ έ π ε ι α.

ΦΡΑΟΥ ΧΟΓΚΕ: Τί θα πει αξιοπρέπεια; Μ'ας τρώτε τό φωμί μας.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Έχετε όμως τά ποτά, πού μένουν σε σ'ας.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Και τά φτωχά μου τά κορίτσια;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Φτωχαίνουν γιατί είναι δ ι κ ά σας κορίτσια.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Δυσκολεύετε αληθινά τή ζωή μι'ας γρη'ας γυναίκας. Πρέπει να σ'ας δηλογογήσω, ότι με λυπεί πού σ'ας διώξαμε κακήν-κακώς από τό σπίτι μας.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κι' έμένα μούκαμε πολύ κακό. Άλλά με τή διαφορά, ότι έγώ κάτι κατάφερα για τόν έαυτό μου.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Είσασταν δ καλύτερος πελάτης μας.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κι' όμως με πετάξατε έξω, μι'ά φορά πού δέν είχα λεφτά.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΚΚΕ: Για πέστε μου τώρα: Τί έννοια έχει δηλ αυτή ή ιστορία; Να δείχνετε αυτά τά άναξιοπρεπή πρά-

ματα; Σάμπως έτσι θά καλύτερέφουν οί άνθρωποι!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Εέρτε πολύ καλά, πώς δέν πρόκειται γι' αὐτό. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴν σκαρφίστηκα πὼς ν' ἀνοίξω τὰ μάτια αὐτῶν ποὺ ζοῦνε σ' αὐτὴ τὴ συνοικία. Πῶς νὰ πέσει ἀπλετο φῶς ἐκεῖ ποὺ στεγάζετε τὸ αἰσχρὸ σας ἐπάγγελμα.

ΦΡΑΟΥ ΧΟΓΚΕ: Ὡστε τὸ κάνετε ἀπὸ ἐκδίκηση μονάχα, καὶ τὸ σπουδαῖο γιὰ σᾶς εἶταν, νὰ κρεμάσετε ὀπωσδήποτε ἕναν ἠλεκτρικὸ λαμπτήρα — κοιτάζει ἀπάνω. Γι' αὐτὸ δλη αὐτὴ ἡ κωμωδία; Οἱ ἀναφορές; Οἱ εὐεργέτες; Ἡ ἐγκατάσταση; Ὅλα αὐτὰ γιὰ ἕναν προβολέα μονάχα;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ναί, γι' αὐτό. Δέν μποροῦσα φυσικὰ νὰ στηθῶ ἐδῶ τζάμπκ καὶ μὲ μιὰ λάμπα στὸ χέρι. Γιὰ τὸ χατήρι σας! Δὲ μοῦ εἶταν δυνατὸ νὰ ὑποστῶ κι' αὐτό. Ἐσεῖς μόνη σας μοῦ δάλατε τὴν ἰδέα, ὅτι τὸ χρῆμα εἶναι τὸ πᾶν.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Εἶστε ἕνας τιποτένιος ἄνθρωπος!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Τὰ παραλέτε. Τίποτε. Εἶταν μιὰ καλὴ ἐμπνευση, σωτήρια γιὰ ἑκατοντάδες πλάσματα τῆς γῆς.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Ναί. Σ ἄ ς γνωρίζομε!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Τὸ σπουδαιότερο, ὅτι κατάφερα νὰ μὲ προσέξετε.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Νὰ καταδασανίζετε τὰ κορίτσια, καὶ νὰ τρέχουν σὲ μένα κλαίγοντας μισόγυμνα, νὰ μὴν πληρώνετε, νὰ κάνετε καυγάδες καὶ σαμιτά. Ἐσεῖς, ὁ χειρότερος ἀπ' ὅλους, ἕνας ἀνέντιμος θεομπαίχτης. Γι' αὐτὸ σᾶς πετάξαμε ἔξω ἀπὸ τὸ σπιτικό μας, τὸ εἶ ναι μας!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κι' ἀναστήθηκα ἀπ' τοὺς πεθαμένους! Καὶ τὴν τρίτη μέρα ἀναλήφθηκα στοὺς οὐρανοὺς. Δημιουργὸς ἐνὸς ἰδρύματος ἀναλήψεως! Πρῶμαχος τῆς Ἡθικῆς! Καπιταλιστής!

ΦΡΑΟΥ ΧΟΓΚΕ: Λοῦμπεν! Βρωμογοῦρονο! Διεφθαρμένε!

(χάνεται ἀπ' τὰ δεξιὰ στὸ πορνεῖο).

5

ΠΑΝΤΟΥΚ: (γυρίζει πίσω στὸ τραπέζι του) Μπόγο!

Ἄκατέργαστο ζυμάρη! Ἐπειδὴ αὐτὴ τὴ φορά ἐ μ έ γ α ἐτίμησε ἢ Ἐνωσὴ Ἀδελφῶν! Ζηλόφθονη!

ΕΝΑΣ ΑΝΤΡΑΣ: (ἀριστερά, ἀπὸ κείνους ποὺ περιμένουν) Τί διαφορὲς ἔχετε μὲ τὴ γειτόνισα;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ἐσᾶς, τί σᾶς νοιάζει;

ΑΝΤΡΑΣ: Εἶμαι ὑπάλληλος. Καὶ τὸ τί διαπραγματεύουσιν μαζί της προηγουμένως, μᾶλλον αὐτὸ θὰ μ' ἐνδιέφερε.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Λάσπες, ποὺ ἓνα πρόστυχο γύναιο θέλει νὰ ρίξει πάνω μας, ἐμᾶς, τοὺς ὑπερασπιστὲς τῆς ἠθικῆς.

ΑΝΤΡΑΣ: Πάντως θὰ εἰδοποιήσω νὰ γίνῃ αὔριο τὸ πρῶτο ἔρευνα. Ἡ ὑπόθεσις ἐδῶ σκαρώθηκε μὲ ξένα κεφάλαια! (Φεύγει χωρὶς νὰ χαιρετήσει).

ΠΑΝΤΟΥΚ: (μὲ γουρλωμένα μάτια τὸν παρακολουθεῖ). Πανάθεμα! Αὐτὰ τὰ ζῶα ἔχουν μεγάλα αὐτιά! Μπορεῖ νὰ ἴχῃ μπλεξίματα... Ἀλλά, ἐκεῖνος ὁ ἠλίθιος δὲ μούπε ὅτι ἔχῃ ρητορικὴ σπουδαία; Αὔριο στὶς ἐφημερίδες θὰ διαβάξῃ ὁ κόσμος τὸ χρονικὸ μου. Σίγουρα. Καὶ ὄχι χωρὶς συγχλονιστικὲς ἀνάπαυλες. Χμ! Ὡστόσο, δὲ ἠθδλαφτε ν' ἀπαλλάξῃ τὴν ἠθικὴ σοβαρότητα τῆς ὑπόθεσης ἀπὸ κάθε ὑποψία!

6

(Ἡ ἔκθεσις - διάλεξις τελείωσε. Ὁ ὄμιλος τῶν Ἀδελφῶν ὀρμάει ἔξω).

ΠΑΝΤΟΥΚ: (στὸν ἐφημέριο) Πῶς σᾶς φάνηκε;

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: Πολὺ καλὰ... δηλαδή... ἢ Κόλασις ἐπὶ τῆς Γῆς!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Πέστε ὄχι; Ἡ πιὸ τρομερὴ Κόλασις. Καὶ στὴν οὐσία ὅλα προέρχονται ἀπὸ τὴν πορνεία! Κύριε Ἐφημέριε, ἐφ' ὅσον μοῦ τὸ ἐπιτρέπετε, θὰ πῶ κάτι μέσα ἀπ' τὴν καρδιά μου, τὸ στόμα μου ἄς λαλήσῃ. Ἐχετε ὑπόψιν σας... (πηγαίνει γιὰ λίγο μέσα στὴ σκηνή, ἐπιστρέφει μὲ τὸ βοηθὸ του κουβαλώντας γυᾶλες μὲ οἰνόπνευμα καὶ τίς

τοποθετεί στο τραπέζι. Το ποίμνιο κοιτάζει ακόμα με προσοχή. 'Απ' τὰ ἀριστερὰ πλησιάζουν κι' ἄλλοι πού περιμένουν τὴ σειρά τους. Τὸ σακάκι ζοηρεύει μὲ τὰ πρῶτα κιόλας τρανταχτὰ λόγια τοῦ Παντούκ. 'Απ' τὰ πορνεῖα βγαίνουν τὰ κορίτσια μὲ μαῦρα φουστάνια δυδ-δυδ ἢ τρεῖς-τρεῖς μαζὺ ἢ καὶ μόνες. Ἄλλα πλησιάζουν ἀθόρυβα τὸν ξύλινο φράχτη κι' ἄλλα σιγανοπερπατοῦν χαχανίζοντας στὴ μέση τοῦ δρόμου. Κι ὕστερα κυτάζουν ὄλες ἄφωνες πέρα ἀπ' τὸ φράχτη).

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ἀγαπητοί μου νεαροὶ φίλοι! Εἶδατε προηγουμένως τίς συνέπειες τῆς ἀμαρτίας, τίς φριχτὲς ἀρρώστειες, τ' ἀποτελέσματα τῆς πορνείας! Δὲν εἶναι ἀπλὴ σύμπτωση, ὅτι τὸ Ἴδρυμα αὐτό, πού ἔταξε γιὰ σκοπὸ του νὰ ὑπηρετήσῃ μὲ σοβαρότητα τὴν ἠθικὴν ἀκεραιότητα, ἔβαλε τὰ θεμέλια—σ' αὐτὸν τὸ χῶρο. Εἶναι μία πομπώδης διαμαρτυρία! (ἀντιλαμβάνεται τὰ κορίτσια πίσω ἀπ' τὰ κάγκελα κι' ἀνεβαίνει πάνω στὸ τραπέζι κρατώντας τίς δύο γυάλες στὰ χέρια): Ἀγαπημένοι μου νεαροὶ φίλοι, δὲν διαμαρτύρομαι ἐναντίον τῶν δυστυχημένων ὑπάρξεων πού φθίνουν μέσα σ' αὐτὰ τὰ οἰκήματα, ἀλλὰ ἐναντίον τῶν ἰδίων αὐτῶν καταστημάτων! Ἐνάντια στὸ πνεῦμα αὐτῶν τῶν διαφθορειῶν! Τ' ἄμοιρα αὐτὰ κορίτσια, πού βρέθηκαν ἐκεῖ μέσα νὰ πολεῖν τὸ κορμί τους χωρὶς νὰ εἰσπράττουν τὸ ἀντίτιμὸ του, τὸ κορμί τους αὐτὸ λέω, πού τοὺς δώρησε ὁ Πανάγαθος, ὄχι, δὲν τὸ κατηγορῶ. (ὄλο καὶ τὰ ζυγώνει περισσότερο). Ἐνας ἀπατεώνας μονάχα θὰ τὸ μποροῦσε. Εἶναι θύματα. Ἡ τύχη τους εἶναι πιὸ φριχτὴ κι' ἀπ' τὰ φοφάλογα, πιὸ φριχτὴ κι' ἀπὸ τῶν φυλακισμένων, πιὸ φριχτὴ κι' ἀπὸ τῶν μελλοθανάτων! Ἐξαναγκάζονται νὰ ρίχνουν τὴν ἀθάνατη ψυχὴ τους στὸ χάος καὶ τὸ κορμί τους νὰ τὸ βλέπουν νὰ σαπίζει, νὰ εἶναι στὴ διάθεση τοῦ κάθε ἐνὸς βρωμιεροῦ ἀλήτη καὶ ὁποιοῦδήποτε ἄλλου ἐξαθλιωμένου μπαγαμπόντη καὶ ἄντρα μὲ ζωῶδη σεξουαλικὰ ἔνστικτα, νὰ τοὺς μεταδίδουν ἀγιάτρευτες πληγές. (σηκώνει τίς γυάλες ψηλὰ πρὸς τ' ἀριστερὰ). Αὐτὸ ἐδῶ τὸ στόμα μὲ τὸ φαγωμένο οὐρανίσκο ἀπὸ πληγές κάποτε τραγουδοῦσε στὴν ἐκκλησίᾳ θρησκευτι-

κούς ὕμνους, ὅπως ἐσεῖς. Αὐτὸ τὸ φαλακρὸ κεφάλι ποῦ τὸ ἀποτρίχωσε ἢ λέπρα, τὸ χαίδευε κάποτε μιὰ μητέρα, ὅπως τὸ δικό σας. Πάνω σ' αὐτὸ τὸ στήθος (σκύβει πάνω στὸ κέρινο πρόπλασμα), ποῦ τῶχει κατατριπήσει τὸ πῦον, κρεμόταν κάποτε ἓνα σταυρουδάκι, ὅπως σὲ σᾶς. Κι' αὐτὰ τὰ μάτια (σκύβει πάνω σ' ἓνα ἄλλο πρόπλασμα) τρύπια καὶ φαγωμένα, ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ἀντίκρυσαν τὸ φῶς τοῦ Κόσμου, ἔδωσαν χαρὰ στὴ καρδιά τῶν γονιῶν τους, ὅπως ἐσεῖς. Μὴν τὸ ξεχνᾶτε! Μὴν τὸ ξεχνᾶτε ἀπὸ δῶ καὶ μπρός, ὅταν οἱ πειρασμοὶ σᾶς πλησιάζουν καὶ σᾶς παρασέρνει ὁ Σατανᾶς! Ἴσως εἶναι καιρὸς ἀκόμη γιὰ σᾶς, ἴσως ἀκόμη νὰ ἔχετε τὴν εὐνοια τῆς τύχης, νὰ μὴν ἀργήσατε γιὰ τὴ σωτηρία σας. Γι' αὐτὸ, μὴν εἰστε ἀγνώμονες. Μὴν τὸ ξεχνᾶτε. Μὴν πέσετε σὲ νέα ἀμικρτία! (Κατεβαίνει ἀπ' τὸ τραπέζι).

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: Περιφνημα τὰ εἶπατε! Ἔτσι μιλάει μόνον ἓνα ἐκλεκτὸ τέκνο τοῦ Θεοῦ! Ἔχετε τὴν εὐγνωμοσύνη μας.

ΠΑΝΤΟΥΚ: (μὲ τίς γυάλες φορτωμένος) Παρακαλῶ, Πάτερ, τὸ καθήκον μου καὶ μόνον.

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: (τοῦ σφίγγει τὸ χέρι ἀφοῦ πρῶτα ἐλευθερώνει τὸ δικό του ὁ Παντούκ. Φεύγει μὲ τοὺς Ἀδελφούς ἀργά, σιωπηλά).

ΠΑΝΤΟΥΚ: Σήμερα δὲ θὰ γίνῃ ἄλλη διάλεξη καὶ ἔκθεση. Ἔχουμε καθαριότητα! (περπατᾷ πρὸς τὸ δάθος).

7

(Ὁ κόσμος διαλύεται καὶ τὰ κορίτσια χάνονται πάλι μέσα στὸ σπίτι ἀνοχῆς)

ΠΑΝΤΟΥΚ: (Γυρίζει, τὸν ἀκολουθεῖ ὁ δοθηθός του).

Πῆρες πουρμπουάρ;

ΒΟΗΘΟΣ: Ναί. Λίγα μάρκα.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Φέρ' τα.

ΒΟΗΘΟΣ: Αὐτὰ εἶναι δικά μου.

ΠΑΝΤΟΥΚ: "Όχι. Μήν γίνεσαι ἀναιδής. Ἄφοῦ σέ πληρώνω.

ΒΟΗΘΟΣ: Τότε, ἀπό δω καί πέρα νά παρουσιάζετε ἄλλος σας τίς μπουρδες σας. Καί μάλιστα μέσα σ' αὐτήν ἐδῶ τήν ἀσφυκτικήν ἀτμόσφαιρα!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Φεύγα.

ΒΟΗΘΟΣ: "Α! ἔτσι; Αὐτή τή φορά δῆμος φεύγω σ' ἀλήθεια. Αὐτή τή φορά κάνατε λάθος λογαριασμό. Πρέπει νά τελειώσουμε. Τίποτε δέν ἀγοράζω μ' αὐτόν τὸ μισθό. Κι' ἄσε τήν ἀηδία. Τώρα πιά τέλος!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Στά σοβαρά μιλάς;

ΒΟΗΘΟΣ: Κάτι πάλι θέλεις νά μοῦ σκαρώσεις. Πῶς... Αὐτή τή φορά δέ μέ ξεγελάς. Πάω νά τά μαζέψω. Μόνος σου νά καθαρίσεις τή κοπριά. (Πετάει τὰ λεφτά πάνω στό τραπέζι).

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κράτα τὰ λεφτά. Ἔτσι σόδα. Καί πολὺ μοῦ ἐκνευρίζεσαι.

ΒΟΗΘΟΣ: Μπά! Αὐτή τή φορά τέλειωσε. Ὅριστικά. Ἐσὺ δέ μ' ἔχεις, παρὰ γιὰ νά ὑποκλίνομαι. (Μπαίνει στή σκηνή).

ΠΑΝΤΟΥΚ: Πανάθεμά σε! Σήμερα πῆγαν ἔλα τόσο καλά. Ποτὲ ἄλλοτε δέ μίλησα τόσο ὠραία. Τώρα ξέρω τί πάει νά πει Πεντηκοστή. Σήμερα εἶχα τὸ ἅγιο Πνεῦμα ἀπὸ πάνω μου. Ἀλλὰ ἡ εὐτυχία πάει μὲ τοὺς κουτούς, ὅπως ὄλες οἱ γυναῖκες. (κάθεται). Καί τώρα τὸ ποθητό! Τὸ στομάχι γουργουρίζει! Σ' αὐτὸ τὸ περιβάλλον δέ μπορεῖ κανένας ἄνθρωπος νά κατεβάσει μπουκιά. Μοῦ φαίνεται πῶς δεινρεύομαι. Καί τότε θά μάθει ὁ καινούργιος τίς λατινικὲς λέξεις; Βάσανα! Καί ὁ ὑπάλληλος; Ὁ γάιδαρος! Τὸ χαφιεδομάνι; (κοιτάζει γύρω του, σὰν κεραυνομένος. Ἄρκετοὶ ἄντρες χτυποῦν τὴν πόρτα τοῦ πορνείου στό δεξιό).

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΑΝΤΡΑΣ: Στὸ διάολο! Γιατί εἶναι ὁ σταβλὸς κλειστός;

Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΑΝΤΡΑΣ: Σάμπως νά μὴν ἔφτανε τὸ φωτάκι. Καταραμένος προβολέας.

Ο ΤΡΙΤΟΣ ΑΝΤΡΑΣ: Ἄνοιξτε! Τί κάνει τὸ κατά-
στημα, κοιμάται;

(τοὺς ἀνοίγουν, μπαίνουν μέσα).

ΠΑΝΤΟΥΚ: Τί θέλουν τοῦτοι ἐδῶ; (πηγαίνει στὸ
φράχτη). Οἱ πρῶτοι, ἀπὸ δυὸ ὀδομάδες τώρα! (Πλησιάζου-
ν κι ἄλλοι πού ἔρχονται κάπου ἀπ' τὸ βάθος).

8

(Ὁ Παντούκ πάει πίσω στὸ τραπέζι, κουνάει τὸ κεφάλι του,
τραβάει ἔξω τὸ ταμπεο καὶ μετράει τὴν εἴσπραξη).

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: (Ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα της, δεξιά, περ-
νάει τὸ δρομάκι, κρυφακούει. Περνάει νυχτοπατώντας τὰ
κάγκελα καὶ λέει πίσω ἀπ' τὸν Παντούκ). Τὰ βολέψατε, κ.
Παντούκ;

ΠΑΝΤΟΥΚ: (τρομάζει, θυμωμένα) Τί σημαίνει αὐ-
τό; Ἐεκουμπίζου!

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Ὅχι μὲ τόση διά, κ. Παντούκ. Πα-
ρουσιάστηκαν καὶ πάλι οἱ πρῶτοι πελάτες.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Καλά, πιάνο ὁμως δὲν ἀκούστηκε ἀκό-
μη!

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Δὲν παίζουμε γιὰ ὅποιον-ὅποιον.
Ἀρχίσαμε μὲ τοὺς πελάτες τῶν πέντε μάρκων. Θὰ πᾶμε
μπρός.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Αὐτὸ σεῖς τὸ ξέρετε.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Ἀκοῦστε, κ. Παντούκ. Δώστε μου
πρῶτα μία καρέκλα νὰ καθήσω.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Τίποτ' ἄλλο;

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Δὲν τὴ ζητῶ ἔτσι στὰ κουτουροῦ.

ΠΑΝΤΟΥΚ: (κλείνει τὸ ταμπεο) Μετὰ ἀπ' τίς προσ-
βολές, πού μοῦ κάνατε; Δὲν πέρασαν δέκα λεπτὰ καί...

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Ἀπὸ τότε κάτι συνέβη. Λέω: κάτι
συνέβη!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Δέν κατάλαβα τίποτε.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Πρώτον, οί παληοί πελάτες ξαναγύρισαν. Αυτό γιά μένα. Δεύτερον, έσεις κάνατε μιάν δμιλία.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Πού εΐταν γιά μένα. Ναι. Μολύ σωστά τó τοποθετήσατε.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Έ σ ε ι ς όμως δχι. Ή δμιλία σας εΐταν μιá σαπουνόφουσα.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μπά; Ώστε σαπουνόφουσα;

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Ναι. Άπ' τή δική μου σκοπιά. Ώχι: σέ εΐτι άφορά τόν πάστορα, παρά άπ' τή δική σας και άπ' τή δική μου πλευρά.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ή σκοπιά σας μ' ενδιαφέρει, με κάνει νά διασκεδάζω. (φέρνει μία καρέκλα). Ώρίστε ή καρέκλα! Δέ μοϋ τά κάνετε λιανά;

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Ναι. Εϋχαριστώ. (κάθεται). Σας εΐμαι εϋγνώμων. Επίσης θά ήθελα νά σας ζητήσω συγγνώμη γιά τήν παρεξήγηση προηγουμένως.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Άναφέρατε τήν δμιλία μου. Ώμπρός λοιπόν!

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Λοιπόν, ή δμιλία σας εΐχε τήν έννοια, άν άντελήφτηκα καλά, ότι εκμεταλλεύομαι τά κορίτσια. Τό εΐπατε πολύ ώραία. Δέν συμφωνώ όμως έντελώς. Θά μπορούσατε κάλλιστα, όταν μιλούσατε τόσο πειστικά γιά τά πληγιασμένα στόματα πού κάποτε μπορούσαν νά φέλνουν θρησκευτικούς ύμνους, και τώρα ρίχνουν μέσα τους άλκοολ — άλλά μονάχα πού παθαίνουν λιγώτερες ζημιές — νά τó αναφέρετε. Τά κεφάλια τους δέν τά χαϊδεύουν συνήθως τά αΐωνια στοργικά χέρια μιās μητέρας, παρά τά γρονθοκοποϋσαν οί πολύ λίγο γνωστές χεροϋκλες τών προαγωγών. Άλλά άς μή μιλήσουμε τώρα γι' αϋτά. Τά ξερετε άπ' έξω. Άρκετόν καιρό σπουδάσατε κοντά μας. Τό ότι ή έπιχείρηση θά φέρει κέρδη, συμφωνώ. Οί εΐσπράξεις μας σέ ειρηνικές έποχές υπερβαίνουν κατά πολύ τίς δικές σας.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Μιλάτε περίφημα. Άπόλαυση νά σάς άνούει κανείς. Άλλά ή δμιλία μου, γιατί εΐταν σαπουνόφουσα; Γι' αϋτό και μόνο σας έδωσα τήν καρέκλα!

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Πολύ πρόωρα θριαμβολογείτε. Έγώ θα σ'ας προετοιμάσω με τὸ μαλακό, σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὶς προοπτικὲς καὶ τὰ κέρδη σας: Γιὰ τὴν ὥρα κερδίζετε ἀρκετά, γιατί κανεὶς ἄλλος δὲν ἤρθε νὰ δεῖ τὰ περισπούδαστα ἐκθέματά σας, ἐκτὸς ἀπὸ κείνους ποὺ τὰ πλήρωσαν πολὺ ἀκριδᾶ, πᾶνω στὸ ἴδιο τους τὸ κορμί. Ἐπειδὴ ὁμως, κανένας δὲν πρόκειται νὰ πατήσῃ γιὰ δευτέρη φορὰ τὸ πόδι του δῶ μέσα — σ' αὐτὸ βάζω στοίχημα — ἡ ἱστορία ἔχει φτάσει κι' ὅλας στὸ τέλος της. Τὸ μαγαζὶ μου τὸ πολὺ δύο ὁδομάδες μετὰ τὸ φαλλιμέντο σας, —θᾶχει ἀνοίξει πάλι. Ἡ πελατεία μου φτάνει τὶς 6.000 ψυχές. Μὲ τὴ διαφωτιστικὴ ἐργασία ποὺ εὐθὺς ἀμέσως ὀργανώσαμε, ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς ἀπ' τοὺς πελάτες σας τῆς μιᾶς καὶ μόνης φορᾶς, ἀρνεῖται τὴν προσέλευσή του στὸ ἀηδιαστικὸ καὶ κακόγουστο ἱσστιτοῦτο σας, ἄλλο ποὺ δὲν κάνει παρὰ νὰ ἀπευθύνεται στὰ κατώτατα ἔγστικτα τῶν μαζῶν, τὴ δειλία καὶ τὴν ψευτοεὐλάβεια. Οἱ ἄλλοι, ποὺ τὸ λέει ἡ ψυχούλα τους καὶ δὲν μπορείτε νὰ τοὺς κάνετε νὰ συχαθοῦν τὶς ἀνώτερες ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς, ἄς ποῦμε τὸν ἔρωτα, ἀκόμη καὶ τὸν συζυγικὸ, αὐτοὶ ν' ἀποφύγουν τὸ πολὺ, δύο ἑβδομάδες τὶς αἰθουσές μας μετὰ ἀπὸ μιὰν ἐπίσκεψή τους σὲ σᾶς. Οἱ ζημίες ποὺ θὰ ἔχομε ἐξ αἰτίας σας θὰ ἴναι μεγάλες, ὁμως μικρῆς διάρκειας. Ἐτσι τὸ Ἰνστιτοῦτο μας δὲ θὰ σταματήσει ποτὲ νὰ λειτουργεῖ!

(Σιωπή).

ΠΑΝΤΟΥΚ: (Κάθεται ἀπέναντί της στὸ τραπέζι του, κόμπαι ἀπὸ ἰδρώτα στὸ μέτωπό του). Ὅλα αὐτὰ δὲν ἔχουν καμμία σχέση με τὴν ὁμιλία μου.

ΧΟΓΚΕ: Μάλιστα. Ἀπ' ὅσο γνωρίζω, τὸ νόημα τῆς ἐμπορίας σας συνίσταται στὸ νὰ ἐκμεταλλεῦστε τὴν μετάδοση ἀρρωστειῶν ἀπὸ τὴν πορνεία. Αὐτὸ θὰ βλάπτει τὴν πορνεία, ὅσο ἡ διαφώτιση θὰ γίνεται με δική σας πρωτοβου-

λία. Θα σταματήσει κάποτε, κι' εμείς θα ξαναγθίσουμε πάλι, όπως πρώτα. Ο σκοπός όμως της όμιλίας σας δέν περιορίστηκε μόνο σ' αυτό. Θέλετε νά εξαφανίσετε την ίδια την έστία της μόλυνσης, δηλαδή την πορνεία. Δηλαδή, τó ίδιο τó τζάκι σας, πού θερμαίνει την ύπόθεσή σας, όπως ένα σπιτι πάνω σ' ένα δράχο. Μé λίγα λόγια: Έάν έσείς θέλετε νά διαφωτίσετε τούς άντρες για τίς άρρώστειες πού μεταδίνονται άπ' την πορνεία, δέν μού καίγεται καρφι. Δέν παίζει μεγάλο ρόλο. Έάν όμως, πάτε νά διαφωτίσετε τά κορίτσια μου, τότες ή πορνεία πάει κατά γκρεμού, μαζί της και ή έστία της μετάδοσης, και μαζί της και σε τίς ό ίδιος! (θριαμβευτική, αλλά και γεμάτη φόβους φωνή). Και όλα τούτα τά κάνετε έσείς, στέλνοντάς μου σήμερα τά κορίτσια μου πάλι με δάκρυά στα μάτια πίσω. Πέστε μου: Ή όμιλία σας δέν είταν μιá σκέτη άνοησία;

(Σιωπή. Ο Παντούκ έξουθενωμένος. Ή Χόγκε σκουπίζει τó μέτωπό της με τó μξομάντηλό της).

ΠΑΝΤΟΥΚ: (όσο μπορεί αδιάφορα) Ναι, καλά. Τι γίνεται παρακάτω; (σιωπή) **Μιλάτε σάν άπό βιβλίο.**

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Είμαι άπόφοιτος Άνωτέρας Σχολής.

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ώραϊα. Παρασύρθημα, όπως έσείς προηγουμένως. Άλλά, τώρα τί κάνουμε;

ΧΟΓΚΕ: (άνασαινει ικανοποιημένη) Έπιτέλους! Πιάσατε άλλο τόνο! Τώρα έρχονται και οι εύχαριστίες μου για την καρέκλα! Θα σας δώσω μιá συμβουλή: Μαζέψτε τά κουρέλια σας και με φρονιμάδα βάλτε τά λεφτά πού κερδίσατε στο δικό μας Ινστιτούτο!

ΠΑΝΤΟΥΚ: (σγκώνεται) Τι θα πει αυτό;

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Όπως ακριβώς τó είπα!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Και ή φήμη μου; Ή πόλη πού μού παραχώρησε τó μέρος; Τό άρθρο στην εφημερίδα;

ΧΟΓΚΕ: Μικρά δυσάρεστα! Ύστερα όμως; Ή επίτιυ-
χία!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Δεν μπορώ. Ή υπόληψή μου. Αυτά πού
έσεϊς μου προτείνατε, τὰ σκέφτηκα από μόνος μου. Άλλά
δὲ γίνεται.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Τί θὰ πεί: Ή φήμη σας! Έάν έ-
σεις εξακολουθήσετε νὰ μὲ καταστρέψετε — μαζί και τὸν
ἐαυτό σας — τότες εἶμαι ὑποχρεωμένη νὰ ὑπερασπίσω τὸν
ἐαυτό μου, ὅσο μπορῶ καλύτερα. Θὰ πρέπει νὰ κάνω σ' ὀ-
λους γνωστό, ποιὰ εἶναι τὰ ἐλατήριά σας! Τότε μπορείτε
μὲ τὴ φήμη πού θ' ἀποκτήσετε, νὰ γίνετε Ὑπουργὸς τῶν
Οἰκονομικῶν!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Δὲ χτυπάει κι' ἄσχημα! Θαυμάσια ἡ ἰ-
δέα σας! Και τί δουλειὰ μου προσφέρετε;

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: Μπορεῖτε νὰ τὸ κουδεντιάσετε μὲ
τὴν Κάρμεν, πολὺ διαφορετικὰ ἀπ' ὀ,τι πρῶτα, τότε πού δὲν
εἶχατε λεφτὰ κι' εἷσασταν ἕνας ἄγνωστος. Τώρα θὰ εἶστε
συνεταίρος και θὰ μπορεῖτε μαζί της νὰ πέρνετε ἀποφά-
σεις! Εἶδατε τίς τελευταῖες φωτογραφίες;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Ὅχι. Εἶμουν ἔξω ἀπ' τὰ πράγματα.

ΦΡΑΟΥ-ΧΟΓΚΕ: (θγάζει φωτογραφίες ἀπ' τὸ μποῦ-
στο της και τοῦ τίς δίνει) Ἐδῶ ἡ Κάρμεν, πίσω και πλά-
για! Ἐδῶ ἡ Λουντιμίλλα, ἀπὸ μπρός, πικάντικη κι' ὀλό-
γυμνη. Τί μάτια! Τί στήθος! Τὸ στόμα της. Γενικά ὀλο της
τὸ κεφαλάκι!

ΠΑΝΤΟΥΚ: (μὲ ὀρμη) Καλά. Θὰ ἐπιβλέψω τὴν ἐ-
πιχείρησή σας. (παίρνει τὸ ταμιεῖο του κάτω ἀπ' τὴ μα-
σγάλη) Ἐδῶ δὲν πρόκειται νὰρθεῖ κανεὶς, τώρα. Ἄχ! και
ὀ Λίντ. περιμένετε λίγα λεπτὰ ἀκόμη, ἔχω μὴν ὑπόθεση
νὰ τακτοποιήσω!

ΒΟΗΘΟΣ: (ἀπὸ μέσα) Ὀύτε λεφτὸ δὲ μὲνω περισ-
σότερο!

ΠΑΝΤΟΥΚ: (μονολογώντας) Ὅπως φαίνεται τὰ πρά-
ματα πῆραν τὴ κατρακύλα.

(ἀκολουθεῖ τὴν κ. Χόγκε πρὸς τὰ δεξιά. Μπαίνουν στὴν

κόκκινη πόρτα. Άμέσως μετά από μέσα τὸ πιάνο. Μιά κραυγή κοριτσιοῦ ἀκούστηκε ἀπὸ μέσα. Θόρυβος ἀπὸ κινήσεις χοροῦ).

(Σκοτεινιάζει. Σιωπή).

9

ΠΑΝΤΟΥΚ: (βγαίνει ἀπ' τὰ δεξιά, μὲ τὰ μαλλιά ἀνάκατα, ἀτημέλητος, ἀλλὰ μὲ τὸ ταμπεϊο κάτω ἀπ' τὴ μασχάλη). Ἄς κάνει τώρα τὸν ἔλεγχο ὁ γάιδαρος. Ἄπο μόνος μου θὰ τοῦ δώσω πληροφορίες. (στέκεται στὸ τραπέζι κοντὰ) Λίντ! Ποῦ κρύβεσαι πάλι;

ΒΟΗΘΟΣ: (βγαίνει ἀθόρυβα) Κύριε Παντούκ;

ΠΑΝΤΟΥΚ: Θέλεις τώρα νὰ ξαναμείνεις;

ΒΟΗΘΟΣ: Ναι, μονάχα μὲ τὴν προϋπόθεση, ὅτι...

ΠΑΝΤΟΥΚ: Τότε πήγαινε! Σὲ ἀπολύω! (πνίγεται ἀπ' τὸ σάλιο του καὶ θριαμβευτικά). Χάσου ἀπὸ μπροστά μου! Ἄλλοιῶς θὰ σὲ βγάλω μὲ τίς κλωτσιές. Τυχοδιώκτη! Ἄλητη! Ἄποτυχημένο τοιμάρι!

ΒΟΗΘΟΣ: Θὰ μοῦ τὸ πληρώσεις! Θὰ ξεσκεπάζω τὸ παρελθόν σου!

ΠΑΝΤΟΥΚ: Κάντο ντέ! Πές πῶς εἶμαι ἰδιοκτήτης μπορντέλλου. Πές, ὅτι κερδίζω 100 μάρκα τὴν ἡμέρα! Τρέχα καὶ πέστο σ' ὄλους, σ' ὄσους ἔχει μείνει κάτι ἀκόμη ἀνάμεσα στὰ σκέλια τους. Ἔξω! Ἔξω!

ΒΟΗΘΟΣ: (φεύγει) Παληροτόμαρο!

ΠΑΝΤΟΥΚ: (σιγανοτραγουδᾷ τὴ μελωδία, ποὺ ἀκούγεται ἀπὸ τὸ πιάνο) Γιὰ νὰ διορθώσω τὴ ζημιὰ ποῦγινε (ἀνεβαίνει πάνω στὸ τραπέζι καὶ κατεβάζει τὴν πινακίδα), θὰ μπορούσα π.χ. νὰ ἀνοίξω ἕναν κινηματογράφο μὲ διαφωτιστικές ταινίες, τὴν ἄδεια θὰ μοῦ τὴν ἔδινε ἡ Ἀστυνομία στὸ πι καὶ φι. Μὲ τίς σχέσεις, ἐξ ἄλλου, ποῦχω μὲ τοὺς ἀνώτερους κύκλους, θὰ καταφέρω νὰ ψηφιστεῖ νόμος, ποὺ νὰ τιμωρεῖ τὰ κρυφὰ ἐρωτικά ραντεβὺ μὲ φυλάκιση καὶ τὴν ἔκτρωση μὲ θανατικὴ ποινή! Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ ἐμπό-

ριό μας θ' άνθίσει και πάλι άθόρυθα. Αυτό καινοίζεται. Έκείνο που έχει μεγάλη αξία, είναι οι φαιινές ιδέες. (Βγά-ζει την επιγραφή άπ' την είσοδο, κοιτάζει γύρω του, κά-νει μιá γκριμάτσα). Το πολύ σε δύο εβδομάδες αρχίζει πάλι ή δουλειά μας. Σήμερα είχαν έρθει κιόλας οι πρώτοι πε-λάτες.

(Πατάει ένα κουμπι και το φως σβύνει. Προχωρεί άργά, σιγανοτραγουδώντας, με το ταμείο του υπό μάλης, προς τα δεξιά και χάνεται μέσα στην κόκκινη πόρτα. Άκούγεται μουσική πιάνου και χορευτικά δήματα).